

Dziennik ustaw państwa

dla

królestw i krajów w Radzie państwa reprezentowanych.

Część CX. — Wydana i rozesłana dnia 15. grudnia 1897.

Treść: (№ 281—283.) 281. Obwieszczenie, wymieniające te zakłady naukowe, których świadectwa uważane będą za dowód uzdolnienia do rozpoczęcia pewnych przemysłów konsensowych. — 282. Rozporządzenie, dotyczące się złączenia Sądów powiatowych w dzielnicach Mariahilf i Neubau, tudzież Josefstadt i Alsergrund w Wiedniu, jakoteż ustanowienia Sądu powiatowego do spraw karnych w dzielnicy Josefstadt. — 283. Rozporządzenie, dotyczące się postępowania w sprawach spornych małżeńskich.

281.

Obwieszczenie Ministerstwa handlu w porozumieniu z Ministerstwem spraw wewnętrznych tudzież Ministerstwem wyznań i oświaty z dnia 5. grudnia 1897,

wymieniające te zakłady naukowe, których świadectwa uważane będą za dowód uzdolnienia do rozpoczęcia pewnych przemysłów konsensowych.

Na zasadzie rozporządzenia ministeryalnego z dnia 17. września 1883 (Dz. u. p. Nr. 151), dotyczącego się udowadniania szczególnego uzdolnienia do rozpoczęcia pewnych przemysłów konsensowych, podaje się do wiadomości co następuje:

Do rozpoczęcia przemysłu konsensowego wyrobu i sprzedaży broni palnej, wymienionego w punkcie 5, ustęp 2 powyższego rozporządzenia uważane będzie za dostateczny dowód uzdolnienia świadectwo skończenia szkoły zawodowej przemysłu rusznikarskiego w Borowlu.

Do rozpoczęcia przemysłu konsensowego wyrobu i reparacji kotłów parowych, wzmiankowanego w punkcie 9 tegoż samego rozporządzenia, uważać należy za dowód szczególnego uzdolnienia świadectwa zakładów naukowych poniżej wymienionych w związku z świadectwem pracy w tym przemysle:

Świadectwo złożonego pomyślnie w szkołach głównych technicznych w Wiedniu, Grazu, Pradze, Bernie lub Lwowie pierwszego egzaminu rządowego z budowy machin, a względnie świadectwa złożenia ze skutkiem przynajmniej dostatecznym poszczególnych egzaminów z wszystkich przedmiotów tego egzaminu rządowego łącznie ze świadectwami złożonych pomyślnie egzaminów postępu z machinoznawstwa, z nauki budowy machin i z technologii mechanicznej;

Świadectwo dojrzałości lub świadectwo skończenia z pomyślnym skutkiem ostatniego roku oddziałów mechaniczno-technicznych wyższych szkół przemysłowych w c. k. szkołach przemysłowych rządowych w Wiedniu (I. dzielnica), Tryeście, Pradze, Libercu, Pilzni (niemiecka szkoła przemysłowa rządowa), w Bernie (niemiecka szkoła przemysłowa rządowa) w Bielsku i Krakowie, tudzież dolno-austryackiej szkoły przemysłowej krajowej w Wiener-Neustadt i kursu budowy okrętów w c. k. szkole przemysłowej rządowej w Tryeście.

Za dostateczny dowód uzdolnienia do przemysłu zaprowadzania gazociągów, urządzeń do oświetlania gazowego i wodociągów, wymienionego w punkcie 8 powołanego rozporządzenia, uważać należy także świadectwa zakładów powyżej wymienionych w związku z udowodnieniem pracy praktycznej przynajmniej dwuletniej w dotyczącym przemysle instalacyjnym.

Gautsch r. w.

Latour r. w.

Koerber r. w.

282.**Rozporządzenie Ministerstwa sprawiedliwości z dnia 7. grudnia 1897,**

tyczące się złączenia Sądów powiatowych w dzielnicach Mariahilf i Neubau, tudzież Josefstadt i Alsergrund w Wiedniu, jakoteż ustanowienia Sądu powiatowego do spraw karnych w dzielnicy Josefstadt.

Na zasadzie Najwyższego upoważnienia z dnia 29. listopada 1897, ze zmianą rozporządzenia ministerjalnego z dnia 25. listopada 1853 (Dz. u. p. Nr. 249), łączą się w Wiedniu w jeden sąd powiatowy sądy powiatowe dzielnic Neubau i Mariahilf pod nazwą „Neubau“ a sądy powiatowe w dzielnicach Josefstadt i Alsergrund pod nazwą „Josefstadt“.

Ten ostatni sąd powiatowy wykonywać ma tylko sądownictwo w sprawach cywilnych i przeto w nazwie swojej używać ma przydalku „do spraw cywilnych“, do wykonywania zaś sądownictwa karnego ustanawia się samoistny sąd powiatowy pod nazwą „w dzielnicy Josefstadt do spraw karnych“, któremu ze zmianą rozporządzeń Ministerstwa sprawiedliwości z dnia 19. września 1879 (Dz. u. p. Nr. 115) i z dnia 29. grudnia 1880 (Dz. u. p. Nr. 2 z r. 1881) przekazuje się na zasadzie §. 9 ustawy o postępowaniu karnem sądownictwo w sprawach karnych dla dzielnic Śródmieścia, Josefstadtu i Alsergrundu.

Rozporządzenie niniejsze wchodzi w wykonanie dnia 1. stycznia 1898.

Ruber r. w.

283.**Rozporządzenie Ministerstwa sprawiedliwości z dnia 9. grudnia 1897,**

tyczące się postępowania w sprawach spornych małżeńskich.

Celem wskazania tych postanowień Dekretu nadwornego z dnia 23. sierpnia 1819, Z. u. s. Nr. 1595, o postępowaniu w sprawach spornych małżeńskich, które stosownie do artykułu I, ustęp 2 ustawy zaprowadzającej ustawę o postępowaniu cywilnem (ustawa z dnia 1. sierpnia 1895, Dz. u. p. Nr. 112) pozostają w mocy obowiązującej pomimo wejścia w wykonanie ustawy o postępowaniu cywilnem, ponieważ dotyczą przedmiotów, ustawą o postępowaniu cywilnem nie urządzonych, tudzież — ażeby stosowanie tych postanowień pogodzić z przepisami o postępowaniu cywilnem, rozporządza się na zasadzie artykułu LV ustawy zaprowadzającej ustawę o postępowaniu cywilnem.

I. Stosowanie ustawy o postępowaniu cywilnem.**§. 1.**

Z zastrzeżeniem odrębności wynikających z postanowień powszechnej księgi ustaw cywilnych, ustawy zaprowadzającej ustawę o postępowaniu cywilnem i zarządzeń niżej podanych, przepisy ustawy o postępowaniu sądowem w sprawach spornych cywilnych (ustawy o postępowaniu cywilnem) z dnia 1. sierpnia 1895, Dz. u. p. Nr. 113, stosować należy także w postępowaniu w sprawach spornych małżeńskich, przepisaniem w §. 94, 97 i 107 p. k. u. c.

W postępowaniu tem w pierwszej instancji strony nie są obowiązane używać do zastępstwa adwokatów (§. 27, ustęp 2 u. o p. c.). Także obowiązek dania zabezpieczenia na pokrycie kosztów procesowych nie istnieje co do skarg w sporach małżeńskich (§. 57, l. 3 u. o p. c.).

II. Postępowanie w sporach, tyjących się rozdziału co do stołu i łoża.**§. 2.**

Z prośbą o rozdział wniesioną bez przyzwolenia drugiego małżonka, postępować należy jak ze skargą.

Przed wyznaczeniem pierwszej audyencji do rozprawy ustnej (§. 239 u. o p. c.), winien sąd czynić małżonkom po trzykroć w odstępach ośmiodniowych przepisane w §. 104 p. k. u. c. przełożenia, jeżeli do prośby (skargi) o rozdział nie jest dołączone świadectwo właściwego plebana, co do bezskuteczności usiłowań pojednawczych według przepisu §§. 104, 107 i 132 p. k. u. c. podejmowanych (§. 2 ustawy z dnia 31. grudnia 1868, Dz. u. p. Nr. 3 z r. 1869).

Przełożenia przed sądem czynić ma przewoźniczący senatu lub jeden z członków senatu, któremu on to poruczy.

§. 3.

Na rozprawie ustnej sąd powinien usiłować załagodzić spory małżonków drogą dobrowolnego układu w taki sposób, żeby albo prośba (skarga) o rozdział została dobrowolnie cofnięta, albo żeby druga strona z powodów całkiem ważnych zgodziła się na żądany rozdział bez wyroku sądowego, na czas oznaczony lub nieoznaczony (§. 204 u. o p. c.).

§. 4.

Jeżeli w postępowaniu mają udział osoby nieletnie lub pod kuratelą zostające, wezwać należy na rozprawę ustną także ich rodziców, opiekunów lub kuratorów.

§. 5.

W protokole rozprawy oprócz szczegółów oznaczonych w §. 207, l. 2 u. o p. c. podać należy także zatrudnienie, miejsce zamieszkania, wiek i religię obojga małżonków, czas zawarcia małżeństwa, ilość, wiek i płeć dzieci; w protokole wyrazić także należy, czy intercyza była spisana.

§. 6.

Na rozprawie ustnej, tyczącej się prośby (skargi) o rozdział, podanej bez zezwolenia drugiego małżonka, nie wolno posuwać się dalej niż idą powody rozdziału przytaczane przez strony.

W wyroku tyjącym się takiej prośby (skargi) o rozdział, jeżeli prośbę (skargę) tę załatwia się przychylnie, orzec także należy zawsze, czy wina rozdziału ciąży na jednym czy na drugim małżonku, czy na obu stronach, czy też nie ciąży na żadnej z obu stron.

§. 7.

Zezwalając na rozdział w skutek zgodnej prośby obu stron nie można dopuszczać żadnego zastrzeżenia sobie dalszych rozpraw sądowych co do utrzymania małżonki i dzieci, oddzielenia majątku lub innych wzajemnych roszczeń małżonków a przeto, o ile obie strony nie pogodziły się całkiem i bezwarunkowo co do wszystkich tych przedmiotów, można zezwolić na rozdział tylko orzeczeniem sądowym z powodów przytoczonych w §. 109 p. k. u. c. (§. 8 dekretu nadwornego z dnia 23. sierpnia 1819, Z. u. s. Nr. 1595).

III. Postępowanie, tyjące się nieważności i rozwodu małżeństwa.

§. 8.

W przypadkach dochodzeń w skutek prośby o unieważnienie lub rozwód małżeństwa mieć należy na względzie §§. 94 aż do 102 i 115 aż do 117 p. k. u. c.

§. 9.

W postępowaniu tyjącem się nieważności lub rozwodu małżeństwa ani nie odbywa się pierwsza audyencya (§. 239 u. o p. c.), ani nie wydaje się wyroku zaocznego.

Na podstawie doniesienia urzędowego lub podanej prośby zarządzić należy niezwłocznie postępowanie przygotowawcze w myśl §. 245, l. 2 u. o p. c. w celu urzędowego zbadania (§§. 97 i 115

p. k. u. c.) i stwierdzenia powodów przytaczanych za nieważnością lub rozwiązaniem małżeństwa.

Po zamknięciu postępowania przygotowawczego odbyć się ma rozprawa kontradiktoryjna ustna co do ważności małżeństwa lub co do prośby o rozwód małżeństwa.

§. 10.

Tak w postępowaniu przygotowawczem jak i na rozprawie ustnej kontradiktoryjnej wpływać należy środkami, jakie następują upoważnienia do kierowania procesem, nadane sędziemu wyznaczonemu, przewodniczącemu i senatowi, żeby wszelkie okoliczności faktu, ważne do rozstrzygnięcia, zostały zupełnie wyjaśnione. Powody przytaczane za nieważnością lub rozwiązaniem małżeństwa należy wprowadzić całkiem wyjaśnić, lecz zarazem trzeba je ściśle zbadać i należy z urzędu wziąć w opiekę ważne małżeństwo przeciw samowolnemu zaprzeczeniu jego ważności. Tak postępowaniem przygotowawczem jak i rozprawą ustną należy tak kierować, żeby nieważność małżeństwa lub prawo żądania rozwiązania onegoż albo jasno udowodnione zostało bez względu na własne zeznanie lub umowę małżonków albo, żeby niemożebność tego dowodu była niewątpliwie wykazana (§. 14 Dekretu nadwornego z dnia 23. sierpnia 1819, Z. u. s. Nr. 1595).

Przepis §. 252, ustęp 1 ustawy o postępowaniu cywilnem, nakazujący ograniczać się w postępowaniu przygotowawczem do roszczeń i roszczeń wzajemnych przedstawionych w pismach przygotowawczych, tudzież przepis co do szczególnych skutków niestawienia się strony w postępowaniu przygotowawczem (§. 254 u. o p. c.), nie stosują się przy dochodzeniu, tyjącem się nieważności małżeństwa lub żądania rozwiązania małżeństwa.

§. 11.

W wyroku, którym małżeństwo uznaje się za nieważne lub za rozwiedzione, orzec także należy zawsze, czy wina nieważności małżeństwa lub rozwodu ciąży na jednym czy na drugim małżonku, czy na obu stronach, czy też nie ciąży na żadnej z obu stron.

§. 12.

Jeżeli jedno z małżonków wezwane przez sędziego do przesłuchania lub na rozprawę w postępowaniu przygotowawczem albo na rozprawę ustną kontradiktoryjną nie stawi się osobiście, w takim razie, o ile stawienie się ma wielką wagę w dochodzeniu urzędowym i przy stwierdzaniu powodów za nieważnością lub rozwiązaniem małżeństwa przywzrostonych albo przy usiłowaniu jednania napowróć

małżonków, można wezwać go ponownie z zagrożeniem karą porządkową i zmusić do stawienia się wynierzeniem tej kary (§. 87 u. o. o. s.).

§. 13.

Gdyby prośba jednego z małżonków o unieważnienie lub rozwiązanie małżeństwa było uderzająco bezzasadna, wezwać go należy najprzód samego i zapomocą stosownych przełożeń przywieść go, o ile to będzie możebne, do tego, żeby dobrowolnie odstąpił od swego zamiaru (§. 15 Dekretu nadwornego z dnia 23. sierpnia 1819. Z. u. s. Nr. 1595).

§. 14.

Jeżeli przeszkoda do małżeństwa słusznie za nieważne podawanego, może być usunięta przez późniejszą dispensę, zgodzenie się osoby w prawach swoich pokrzywdzonej lub zezwolenie Władzy, zastosować należy przepis §. 98 p. k. u. c. i nawet wtedy, gdy niekatolicy proszą o rozwiązanie małżeństwa, usiłować należy stosownie do okoliczności przywieść do skutku dobrowolną zgodę i pojednać poróżnione umysły (§. 16 Dekretu nadwornego z dnia 23. sierpnia 1819. Z. u. s. Nr. 1595).

§. 15.

Ustanowionemu przez sąd obrońcy związku małżeńskiego przesłać należy doniesienie urzędowe lub prośbę, na podstawie której zarządza się dochodzenie; nadto przybrać go należy tak do postępowania przygotowawczego jak i do rozprawy ustnej kontradiktoryjnej.

Obrońca związku małżeńskiego winien co do wszelkich okoliczności przytaczanych jako powód do rozvodu lub unieważnienia małżeństwa, wywieźć się dokładnie, o ile wniosek jest ustawowo uzasadniony i zupełnym dowodem poparty, lub zbadać starannie, jakie sprzeciwiają się mu zarzuty

i wątpliwości i w tym względzie złożyć przed sądem gruntowne i sumienne oświadczenie.

Gdyby w tej mierze dopuścił się uchybienia sędzia winien upomnieć go z urzędu (§. 17 Dekretu nadwornego z dnia 23. sierpnia 1819. Z. u. s. Nr. 1595).

§. 16.

Przeciwko wyrokowi, którym małżeństwo zostaje unieważnione lub rozwiedzione, winien obrońca związku małżeńskiego zawsze w czasie właściwym założyć apellację, jeżeli zaś unieważnione zostaje małżeństwo katolików lub gdy jedna strona jest religii katolickiej, winien żądać nawet rewizyi orzeczenia apelacji, zatwierdzającego wyrok pierwszej instancji. Sąd pierwszej instancji czuwać ma nad dopełnieniem tego obowiązku (§. 18 Dekretu nadwornego z dnia 23. sierpnia 1819, Z. u. s. Nr. 1595).

§. 17.

Gdy małżeństwo zostanie unieważnione lub rozwiedzione, natenczas, jak tylko wyrok ten nabędzie mocy prawa, zarządzić należy z urzędu, żeby według przepisu §. 122 p. k. u. c. zapisany był w księdze ślubów (§. 19 Dekretu nadwornego z dnia 23. sierpnia 1819, Z. u. s. Nr. 1595).

§. 18.

Wejście w wykonanie ustawy o postępowaniu cywilnem nie narusza przepisów Dekretu nadwornego z dnia 13. listopada 1816. Z. u. s. Nr. 1296.

§. 19.

Rozporządzenie niniejsze wchodzi w wykonanie dnia 1. stycznia 1898.

Ruber r. w.